

دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
فرم طرح درس بالینی دانشجویان کارشناسی
دانشکده پرستاری و مامایی: گروه مامایی

نام درس: کارآموزی زایمان طبیعی	تعداد واحد: ۱ واحد (۱۲ شیفت شش ساعته)	نوع واحد: عملی
زمان برگزاری: سه روز اول هفته صبح	نیمسال تحصیلی اول - ۱۴۰۴	رشته: کارشناسی مامایی
ترم: ۵	تعداد دانشجویان: ۶ نفر در هر واحد	
محل اجرا: مرکز آموزشی و درمانی سینا		
نام مدرس: دکتر مکوندی		
آدرس الکترونیکی استاد: somayemakvandi@gmail.com		

شرح درس:

در این درس دانشجویان مهارت‌های علمی و عملی لازم در اداره لیبر و انجام زایمان و نیز مراقبت‌های بعد از زایمان در موارد طبیعی را فرا می‌گیرند.

اهداف کلی درس:

اهداف کلی

- ۱- کسب توانایی انجام مراقبت‌های لازم از مادر و نوزاد
- ۲- کسب توانایی اداره و انجام زایمان‌های طبیعی و شناخت موارد غیر طبیعی
- ۳- کسب توانایی اداره مرحله بعد از زایمان و کنترل خونریزی و ...

اهداف اختصاصی:

در پایان دوره آموزشی از دانشجو انتظار می‌رود که:

- ۱- از مادر شرح حال کامل بگیرد.
- ۲- سیستم‌های مختلف بدن مادر را بررسی کرده و معاینه فیزیکی انجام دهد.
- ۳- صدای قلب جنین را کنترل نماید و موارد غیرطبیعی آن را تشخیص و گزارش نماید.
- ۴- در صورت لزوم راه وریدی مناسبی را برای زائو برقرار نماید.
- ۵- در صورت لزوم محلول تزریقی مناسب را برای زائو پیشنهاد نماید.
- ۶- در صورت لزوم نمونه خون و ادرار را برای انجام آزمایشات تهیه کند.
- ۷- علائم حیاتی را با توجه به وضعیت زائو و دستور پزشک در زمان مناسب انجام و ثبت نماید.
- ۸- موارد غیرطبیعی علائم حیاتی را گزارش نماید.
- ۹- مانورهای لئوپولد را بطور صحیح و کامل انجام دهد.
- ۱۰- سن تخمینی جنین را محاسبه کند.
- ۱۱- وزن جنین را به روش‌های مختلف (فرمول جانسون تخمین چشمی و ...) تعیین نماید.
- ۱۲- در شرایط مختلف زائو را جهت انتخاب پوزیشن مناسب راهنمایی کند.
- ۱۳- قادر به گرفتن NST و تفسیر آن باشد.
- ۱۴- انقباضات مادر را کنترل و مشخصات آن را تعیین و ثبت نماید.

- ۱۵- پارتوگراف زایمان را جهت زائو رسم و تفسیر نماید.
- ۱۶- روش های غیردارویی تخفیف درد را با توجه به شرایط موجود بکار گیرد.
- ۱۷- معاینه واژینال (دیلاتاسیون، افاسمان، استیشن، پرزانتاسیون، پوزیشن، وضعیت سرویکس و جنین و ...) را در زمان مناسب و به طرز صحیح انجام دهد.
- ۱۸- لگن استخوانی را معاینه کرده و نتیجه آن را گزارش کند
- ۱۹- نمره پیشاب را تعیین کند
- ۲۰- به وضعیت مثانه توجه و اقدامات لازم در جهت کمک به تخلیه مثانه را انجام دهد.
- ۲۱- شرایط انجام آمنیوتومی را نام ببرد.
- ۲۲- با نحوه انجام آمنیوتومی آشنا شود.
- ۲۳- مراقبت های لازم پس از آمنیوتومی و پارگی کیسه آب را انجام دهد و اقدامات انجام شده را ثبت نماید.
- ۲۴- وضعیت بهداشتی مناسبی برای مادر (نظافت لباس و ملافه ها، درجه حرارت مناسب اتاق و ..) ایجاد کند
- ۲۵- وضعیت تغذیه مادر را بررسی و اقدام مناسب را با نظر مسئول مربوطه انجام دهد.
- ۲۶- از زائوی بستری شده، حمایت روانی به عمل آورد.
- ۲۷- یافته های پاراکلینیکی (آزمایشات و سونوگرافی) را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد.
- ۲۸- در مورد مندرجات پرونده (دستورات پزشک، گزارشات کتبی و شفاهی مامای مسئول) توضیح دهد.
- ۲۹- علائم شروع مرحله دوم زایمان را تشخیص دهد.
- ۳۰- مراقبت های لازم در مرحله دوم زایمان را از زائو به عمل آورد (پوزیشن مناسب، بازبودن مسیر وریدی، کنترل صدای قلب جنین، کنترل انقباضات، نحوه تنفس، نحوه زور زدن، چگونگی شل کردن عضلات و ...)
- ۳۱- در انتقال زائو به تخت زایمان نکات لازم را بکار گیرد.
- ۳۲- وسایل لازم را جهت انجام زایمان آماده کند.
- ۳۳- وسایل احیاء را قبل از هر زایمان کنترل کند.
- ۳۴- قبل از زایمان، محیطی گرم و مناسب برای تولد نوزاد (روشن کردن وارمر، پهن کردن شان و....) فراهم آورد.
- ۳۵- قبل از زایمان به روش صحیح دست شسته، گان و دستکش بپوشد (استفاده از ماسک، عینک، چکمه و گان) نیز ضروری است.
- ۳۶- پرپ و درپ را در موقع مناسب به طور صحیح انجام دهد.
- ۳۷- پوزیشن سر جنین را کنترل کند.
- ۳۸- ضربان قلب جنین را به موقع کنترل کند.
- ۳۹- به انقباضات رحم و قطرات سرم توجه کند.
- ۴۰- مانور ریتگن را بموقع انجام داده و به طرز صحیح سر جنین را خارج کند.
- ۴۱- وجود بند ناف دور گردن را کنترل کرده و اقدام مناسب را انجام دهد.
- ۴۲- شانه های جنین را به طور صحیح خارج کرده و کنترل بادی را انجام دهد.
- ۴۳- نوزاد را بلافاصله بعد از تولد جهت انجام اقدامات احیاء ارزیابی نماید.
- ۴۴- بعد از تولد نوزاد گامهای اولیه احیا را (جلوگیری از اتلاف حرارت، بازکردن راههای هوایی، تحریک پوستی) انجام دهد.
- ۴۵- بندناف نوزاد را با رعایت شرایط استریل قطع کند.
- ۴۶- نمره آپگار را تعیین نماید و اقدام لازم بر اساس آن را انجام دهد
- ۴۷- با بررسی سریع، سن تقریبی و وجود آنومالیهای ظاهری نوزاد را تعیین نماید.
- ۴۸- دستبند حاوی مشخصات نوزاد کنترل کند.

- ۴۹- علائم جداشدن جفت را تشخیص دهد.
- ۵۰- در زمان مناسب و با روش صحیح اقدام به خروج جفت نماید.
- ۵۱- مکانیسم خروج جفت را تشخیص دهد.
- ۵۲- جفت و پرده ها را بطور کامل معاینه نماید.
- ۵۳- موارد غیرطبیعی در جفت و پرده ها را تشخیص و گزارش دهد
- ۵۴- انفوزیون سنتوسینون را در زمان مناسب و به طور صحیح شروع نماید
- ۵۵- بعد از خروج جفت، ماساژ رحم، شستشوی ولو و پرینه و تعویض شان ها را انجام دهد.
- ۵۶- کنترل خونریزی و قوام رحم را انجام دهد.
- ۵۷- کانال زایمان و پرینه را بعد از خروج جفت معاینه نماید.
- ۵۸- در صورت لزوم پارگی های یا اپیزیوتومی را با کمک مربی ترمیم نماید.
- ۵۹- خونریزی غیرطبیعی را از طبیعی در مراحل مختلف زایمان تشخیص داده و گزارش کند
- ۶۰- بعد از زایمان، برای زائو وضعیت راحت و مناسب فراهم آورد.
- ۶۱- با کمک به مادر، شیر دهی به نوزاد را در اولین دقایق بعد از تولد انجام دهد.
- ۶۲- بعد از زایمان مثانه را از نظر پر بودن کنترل کرده و در صورت پر بودن اقدام مناسب را انجام دهد
- ۶۳- علائم حیاتی مادر را کنترل کند
- ۶۴- به مادر در مورد مراقبت از خود (محل ترمیم پرینه، تغذیه، پیشگیری از بارداری، ورزش و ...) و نوزادش آموزش دهد.
- ۶۵- در صورت لزوم مادر را جهت انجام عمل سزارین آماده کند.
- ۶۶- در هر مرحله زایمان نیازهای مراقبتی زائو را شناسایی و مراقبتهای لازم را برحسب اولویت از وی بعمل آورد.

روش تدریس:

✓ دادن توضیحات لازم توسط عضو هیات علمی در خصوص انجام پروسیجرها و سپس انجام آن ها تحت نظارت و کمک مربی

✓ بحث گروهی و به چالش کشیدن تا رسیدن به تصمیم درست

✓ **حیطه یادگیری تمام جلسات:** شناختی - عاطفی - مهارتی

فعالیت های فراگیران:

✓ انجام پروسیجرها بطور صحیح طبق روش آموزش داده شده

✓ شرکت فعالانه در case report - بطور روزانه و براساس case

✓ شرکت فعال در مباحث فردی و گروهی و کنفرانس های در نظر گرفته شده جهت مطالعه

قوانین و مقررات لازم الاجرا:

✓ حضور فعال به موقع وبدون غیبت و بارعایت شئونات اخلاقی و حرفه ای دانشجو در زایشگاه

✓ پوشیدن فرم مخصوص زایشگاه (روپوش دکمه دار سبز و شلوار سبز تا زانو) و کفش مناسب زایشگاه

✓ نصب اتیکت شناسایی بر روی مقنعه

✓ استفاده از رختکن دانشجویان و عدم ورود به رختکن پرسنل

✓ احترام به مقررات بخش

✓ برقراری ارتباط صحیح اخلاقی و حرفه ای با پرسنل مربی و ممدجویان

✓ عدم استفاده از تلفن همراه در طول ساعات کارآموزی

✓ عدم استفاده از زیورآلات بخصوص دستبند و انگشتر و لاک ناخن و آرایش غلیظ

- ✓ همراه داشتن دفتر یادداشت و خودکار
- ✓ برقراری نظم اتاق و حفظ اسرار مراجعین
- ✓ رعایت شئونات حرفه ای
- ✓ احترام به فرهنگ مددجویان
- ✓ ارائه به موقع تکالیف تعیین شده از طرف مدرس

روش ارزشیابی:

- ✓ ارزیابی تکوینی / تکاملی
- ✓ ارزیابی محیط کار (لاگ بوک، Mini cex)
- ✓ براساس چک لیست مربوطه و انجام مناسب وبه موقع تکالیف محوله

منابع:

- ۱- بارداری وزایمان ویلیامز، کانینگهام، اف.گاس، آخرین چاپ
- ۲- مهارت های بالینی مامایی در بلوک زایمان. فرزانه گلبنی، زیبا تقی زاده، بیان بلوری، هایده هورسان. اندیشه رفیع. آخرین چاپ
- ۳- راهنمای کشوری انجام زایمان طبیعی و ارائه روشهای غیردارویی کاهش درد زایمان، وزارت بهداشت ، دفتر سلامت خانواده و جمعیت ، اداره سلامت مادران
- ۴- راهنمای کشوری ارائه خدمات مامایی و زایمان ، بیمارستانهای دوستدار مادر، وزارت بهداشت ، دفتر سلامت خانواده و جمعیت ، اداره سلامت مادران